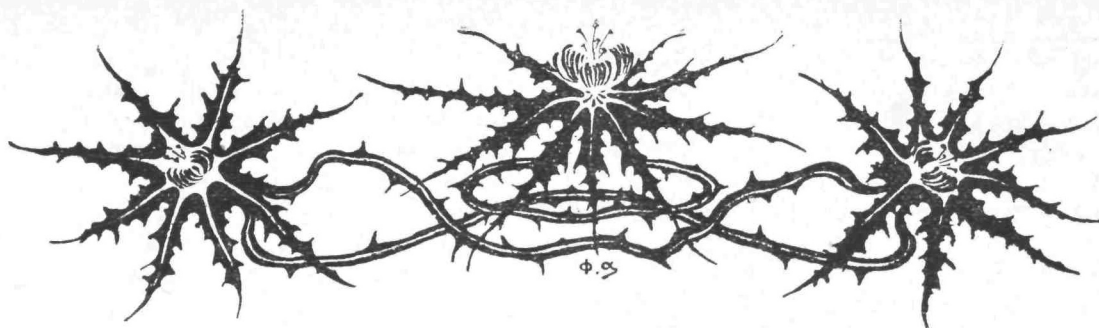

ΤΟ ΛΟΥΤΡΟΝ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ*

Η ανακάλυψις τῆς Πασικράτας — Ἡ Ἀφροδίτη τῶν Πηγασῶν — Τὸ βάπτισμά της — Τὰ ἀφιερώματα — Αἱ ἱερουργίαι της — Τὸ δκατῆμερον λουτρόν της.

ΚΑΤΑ τὴν τελευταίαν διετη ἐν Θεσσαλίᾳ διαμονήν μου, ὡς ἐρέτου, συνέπεσε νὰ διέλθω τοῦ Βόλου, καθ' ἃς ἡμέρας ἐν τῇ ἐγγύτατα αὐτοῦ θέσει τῶν ἀρχαίων Παγασῶν εἶχον εὑρεθῇ αἱ πολυάριθμοι ἑγχρωμοὶ στῆλαι, πύργοι, ἐρείπια νῶν καὶ τὸ ἱερόν τῆς Πασικράτας, ἥς περιεσώθη ὁλόκληρος ἡ κεφαλὴ ἐφάμιλλος τῆς ἐν τῷ Λούτρῳ Μηλίας καὶ πικνῶν τῶν ἀγάλματων τῆς Ἀφροδίτης. Πρῶτος μοι εἶχεν ἀναγγεῖλει τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ πολυτίμου εὐρήματος, τῆς θαυμασίας ἐκείνης θεᾶς πρῶτην φορὰν γενομένης γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Πασικράτας ὁ σοφὸς ἀρχαιοδίφης φίλος μου κ. Ἀρβανιτόπουλος, ἑφορὸς τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρχαιοτήτων. Ἦδη ἦτο ἀπὸ πολλοῦ γνωστὸς εἰς πάντας τοὺς φιλαρχαίους διὰ τὰς πολυτίμους αὐτοῦ ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις καὶ ἄλλα· τοῦ μὲν, μάλιστα δὲ ἐν Θεσσαλίᾳ, ἥς εἶχεν ἀνακαλύψει μετὰ ἄλλων καὶ τὴν παρὰ τὰ Τέμπη Ἀκρόπολιν τῶν Γόννων. Τοῦ πολυτίμου δὲ τούτου ἀρχαιοδίου τὰς ὁδηγίας ἀκολουθῶν, εἶχον γνωρίσει δι' ἄλλεςπαλλήλων ἐκδρομῶν τοὺς σπουδαιότερους ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρχαιολογικοὺς τόπους, μάλιστα δὲ τοὺς περὶ τὰ Τέμπη καὶ τὸν Ὀλυμπον, τοὺς περὶ τὰ Μετέωρα καὶ τὰς ὑπωρείας τοῦ Πίνδου, τὰς Φθιωτικὰς Θήβας, αἵτινες ἦσαν κατὰ τὸν κ. Ἀρβανιτόπουλον αἱ ὑποπλάκισαι Θῆβαι τοῦ Ὀμήρου, τὰς περὶ τὰ Φέρσαλα ἱστορικὰς διὰ τοὺς πολέμους τῶν Ρωμαίων πεδιάδας, τὰ ἐρείπια τῶν ἐν Φερραῖς καὶ Φαρσάλοις ἀρχαίων ἱερῶν καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ παρὰ τὴν Φθίαν ἄγνωστον εἰς τοὺς πολλοὺς χωρίον, ὅπερ κατέλαβε τὸν χῶρον τῆς πόλεως, ἔνθα κατὰ παράδοσιν εἶχε γεννηθῇ καὶ ὁ Γενάρχης τῆς φυλῆς μας Ἑλλην. Συχνότεραι ἦσαν αἱ εἰς Βόλον ἐκδρομαὶ διαρκουσῶν

Ἡ κεφαλὴ τῆς Πασικράτας πρὸ τοῦ λουτροῦ της ἐν τῷ Ἀθανασακείῳ Μουσεῖῳ.

τῶν ἀνασκαφῶν τῶν Παγασῶν καὶ τῆς Δημητριάδος, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς θαυμαστῆς διὰ τὸ κάλλος της Πασικράτας. Συνετέλει δὲ εἰς τὴν παράτασιν τῆς ἐν Βόλῳ διαμονῆς μου καὶ αὕτη ἡ δικαστικὴ μου ιδιότης, ὡς Προέδρου ἐφεστῶν ἐνεργοῦντος τὰς πολυκρότους τότε ἀνγκρίσεις κατ' ἀθεϊστῶν, ἀναρχικῶν καὶ προσβολῶν τῆς τιμῆς, τῆς ἡθικῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας.

* *

Ἡ ἀπὸ Βόλου εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν ἔνθα τὰ Καλύβια ἀπόστασις ἀπέχει πεζῇ περὶ τὰ τρία τέταρτα· λίαν δὲ εὐχαρίστως μετέβαινον ἐκεῖ πεζῇ, σπahnίως δὲ ἐφ' ἀμάξης. Αἱ Παγασαὶ, μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος καὶ κατείδωλος πόλις, ὡς ἐνδεικνύουν τὰ πολυάριθμα αὐτῆς εὐρήματα καὶ κτίρια, συνεχίζοντο, ἂν μὴ συνεταυτίζοντο, μετὰ τῆς Δημητριάδος, ἣν ἔκτισεν Δημήτριος ὁ Πολιορκητής. Πάντως ἡ μὲν Δημητριάς ἦτο ἡ στρατιωτικὴ οὕτως εἰπεῖν πρωτεύουσά του, τὸ Πότσδαμ, ὡς μοι ἔλεγεν ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος, ἐνῷ αἱ Παγασαὶ ἦσαν τὸ Βερολῖνόν του. Ἡ Δημητριάς, ἡ καταλα-

*) Ἐκ τῶν ἀνεκδότων «Θεσσαλικῶν Ἀναμνήσεων.»